

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра цивільно-правових дисциплін

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

«ІТ право»

підготовки бакалавра
спеціальності 081 Право
освітньо-професійної програми Право

Луцьк – 2022

Силабус вибіркового освітнього компонента «ІТ-право» підготовки бакалавра, галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, за освітньо-професійною програмою Право

Розробник: к.ю.н., доцент Демчук Антон Михайлович, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Кравчук В.М.)

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

протокол № 1 від 9 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри: (Духневич А. В.)

© Демчук А.М., 2022 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 08 Право Спеціальність: 081 Право Освітньо-професійна програма Право Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання 2-й
		Семестр 3-ий
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання Українська		

II. Інформація про викладача

Демчук Антон Михайлович
 кандидат юридичних наук, доцент
 доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Контактна інформація: demchuk.anton@vnu.edu.ua
Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента

Цифрові технології надають широкі можливості. Цифрове середовище стало паралельним світом, у якому люди спілкуються, знаходять друзів чи ворогів, розповсюджують та черпають інформацію, ведуть бізнес, заробляють гроші, зрештою «живуть». З правової точки зору це – середовище формування, прояву та функціонування суспільних відносин. Відтак постає проблема щодо урегульованості таких відносин. Пояснити феномен ІТ права з точки зору усталених підходів на систему права з її поділом на галузі за предметом і методом правового регулювання неможливо. Але факт його існування беззаперечний. ІТ-право – специфічне право, воно охоплює правові норми, що урегульовують різні суспільні відносини як за своєю природою, так і за суб'єктним складом, об'єктом, змістом тощо. Слід охарактеризувати ІТ-право як комплексну галузь законодавства. Ця галузь не може бути структурована за інститутами, субінститутами, підгалуззями тощо, оскільки йдеться насамперед про особливі прояви суспільних відносин у новому для них середовищі – цифровому. Особливі докази, процесуальні аспекти, особливі способи використання та захисту тих чи інших об'єктів, прав, інтересів – усе це зумовлює необхідність не тільки високої правової культури, а й культури особистісної. Всі ці проблемні питання будуть предметом вивчення та аналізу здобувачами освіти.

2. Пререквізити. Освітній компонент «ІТ право» вивчається на основі знань, які були отримані здобувачами освіти при вивченні такої навчальної дисципліни, як інформаційні технології в галузі знань.

Постреквізити освітнього компонента Знання, навички і уміння, отримані під час вивчення тем освітнього компонента «ІТ право», є основою для опанування нормативних та вибіркових освітніх компонентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти та на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета: формування знань про правове регулювання відносин в ІТ-сфері та діяльності ІТ-компаній, вироблення навичок та вмінь тлумачення і застосування норм права у цій сфері.

Завдання:

- формування у здобувачів освіти розуміння особливостей правового регулювання відносин в ІТ-сфері ;
- ознайомлення здобувачів освіти з основними нормативними актами, які складають правову базу ІТ-сфери в Україні;
- навчання здобувачів освіти умінню аналізувати конкретні практичні ситуації та застосовувати норми ІТ-права.

4. Результати навчання (Компетентності)

До кінця навчання здобувачі освіти оволодіють такими компетентностями

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, зокнайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Після вивчення освітнього компонента здобувачі освіти повинні продемонструвати такі результати навчання:

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

PH 16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.

PH 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

PH 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

PH 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

PH 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Структура освітнього компонента

Назви тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / бали
Тема 1. Загальні положення ІТ-права. Правовідносини у цифровому середовищі	15	2	2	11	1	РМГ, ДБ 10
Тема 2. Електронні документи, електронний документообіг. Електронний цифровий підпис	15		2	11	1	ДБ, РМГ 10
Тема 3. Електронна комерція	15	2	2	11	1	ДС, Р 10
Тема 4. Електронні гроші. Криптовалюта	15		2	11	1	ДС, РЗ/К, 10
Тема 5. Охорона авторських і суміжних прав у цифровому середовищі	15	2	2	11	1	РЗ/К, Т 10
Тема 6. Комп'ютерна програма та компіляція даних як об'єкти правової охорони	15		2	11	1	ДБ, РЗ/К, 10
Тема 7. Охорона прав на комерційні позначення та об'єкти патентного права в мережі інтернет	15	2	2	11	1	РЗ/К, РМГ 10
Тема 8. Доменні імена. Доменні спори	15		2	11	1	ДС, Р 10
Тема 9. Правові аспекти провадження діяльності у сфері інформаційних технологій.	15	2	2	11	1	ДС, Р, РЗ/К 10
Тема 10. Договірні зобов'язання у цифровому середовищі. Інтернет-реклама	15		2	11	1	ДС, Р 10
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного та підсумкового контролю.

Самостійно опрацюйте питання та підготуйтеся до участі в обговоренні під час практичного заняття (за бажанням також можна підготувати реферат, презентацію тощо). Для підготовки використовуйте рекомендовану літературу та інтернет-джерела до практичних занять, а також розміщені в цьому силабусі, самостійно проведіть збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Перелік питань, які потребують додаткового самостійного опрацювання

Тема 1. Загальні положення іт права (11 годин).

- ІТ право: проблеми та перспективи розвитку в Україні
- Інтеграція України в Європейське інформаційне суспільство.

Тема 2. Правовідносини у цифровому середовищі (11 годин).

- Поняття, ознаки та елементи правовідносин у цифровому середовищі.
- Види правовідносин, які виникають між учасниками у цифровому середовищі.
- Правове регулювання захисту інформації в інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних системах.

Тема 3. Електронні документи, електронний документообіг. Електронний цифровий підпис (11 годин).

- Нормативно-правове регулювання електронного документообігу в Україні.
- Перспективи електронного документообігу України з країнами ЄС.
- Правове регулювання електронного документообігу міжнародний та європейський досвід.
- Поняття, ознаки, характеристика та види електронних документів.
- Правове регулювання електронного цифрового підпису в Україні та ЄС: стан і перспективи.

Тема 4. Електронна комерція (11 годин).

- Законодавство України та ЄС у сфері електронної комерції
- правовий статус учасників відносин у сфері електронної комерції.
- Порядок вчинення електронних правочинів.
- Смар-контракти: поняття та сфера використання.

Тема 5. Електронні гроші. Криптовалюта (11 годин).

- Правове регулювання електронних грошей в Україні та ЄС.
- Електронні гроші та виконання платіжних операцій з ними.
- Правове регулювання криптовалюти в Україні та ЄС.

Тема 6. Охорона авторських і суміжних прав у цифровому середовищі (11 годин).

- Загальний огляд законодавства України у сфері охорони інтелектуальної власності.
- Загальний огляд законодавства ЄС у сфері охорони інтелектуальної власності.
- Технічні засоби захисту авторських і суміжних прав.
- Охорона авторських і суміжних прав у цифровому середовищі: основні засади та правове регулювання.
- Особливості розповсюдження та використання об'єктів авторського і суміжних прав у цифровому середовищі.

Тема 7. Комп'ютерна програма та компіляція даних як об'єкти правової охорони (11 годин).

- Правова охорона комп'ютерних програм
- Актуальні питання правової охорони програмного забезпечення.
- Суб'єктний склад прав на програмне забезпечення.
- Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму
- Порядок реєстрації авторського права на комп'ютерну програму.

Тема 8. Охорона прав на комерційні позначення та об'єкти патентного права в мережі інтернет (11 годин).

- Правове регулювання охорони прав на комерційні позначення та об'єкти патентного права.
- Правове регулювання використання об'єктів патентного права у цифровому середовищі.

Тема 9. Доменні імена. Доменні спори (11 годин).

- Доменне ім'я як об'єкт цивільних прав.
- Проблеми правової охорони доменних Імен за законодавством України. Способи захисту прав на домен.
- Особливості правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. Особливості оподаткування сфери ІТ послуг.

Тема 10. Договірні зобов'язання у цифровому середовищі. Інтернет-реклама (11 годин).

- Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності у цифровому середовищі.
- Проаналізуйте правову природу основних видів договорів, які можуть укладатися щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності у цифровому середовищі).
- Правове регулювання реклами в Інтернеті.
- Реклама в соціальних мережах: питання правового регулювання.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Формуючи лекційний матеріал і практичні завдання, викладач створює умови для найбільш ефективного засвоєння здобувачем освіти знань в рамках пропонованого освітнього компонента. Досягненню відповідної мети слугує, зокрема визначення тих питань, що за рівнем складності можуть бути вивчені здобувачем освіти в рамках самопідготовки.

При цьому в ході викладення освітнього компонента викладач використовує сучасні наукові методи, спрямовані в тому числі на розвиток у здобувачів освіти критичного мислення і вміння самостійно аналізувати обставини правової реальності та давати їм оцінку з точки зору положень чинного законодавства України і норм міжнародного права.

Відвідування лекційних і практичних занять здобувачем освіти покликане забезпечити отримання ним концентрованих знань, що досягається у тому числі безпосередньою участю в обговоренні відповідної тематики, а також зверненням до викладача із запитаннями з метою конкретизації тих чи інших аспектів предмету розгляду. Поряд із цим, для забезпечення освітнього компонента викладач використовує сучасні технології, зокрема хмарні сервіси і освітні платформи чим створює можливості для самостійного ефективного засвоєння здобувачем освіти пропонованого матеріалу у межах елементів структури освітнього

компонента. У зв'язку з цим, якщо інше не встановлено положеннями нормативно-правових документів Університету, здобувач освіти, який пропустив лекційне або практичне заняття, може самостійно опрацювати відповідний матеріал і пройти контроль знань з використанням відповідних електронних сервісів або ж пройти контроль знань на одному з практичних аудиторних занять. Також у разі необхідності здобувач освіти може відвідати консультацію з конкретної теми для заповнення прогалин у знаннях.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Поточний контроль за темами освітнього компонента здійснюється в рамках практичних занять, що проводяться згідно з розкладом.

Здобувач освіти має право повторно скласти поточний контроль за темою лише один раз.

Якщо тема передбачає надання здобувачем освіти усної відповіді щодо питань плану теми, а також вирішення юридичної задачі, здобувач освіти має право повторно скласти ту частину (ті частини) завдань, за які ним одержані бали нижче максимальних.

Зараховується найбільший результат, одержаний здобувачем освіти за результатами складання відповідної частини завдань або їх повторного складання.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для всіх здобувачів освіти у визначений викладачем час до дати, встановленої для повторного проведення іспиту («перша, друга та третя відомості»).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з освітнього компонента на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи.

Модульні контрольні роботи не плануються, не проводяться.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом (програмою) освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості шляхом виконання комплексного контрольного завдання у формі тестів. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліку з освітнього компоненту допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Залік відбувається в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Питання, що виносяться на залік

1. Поняття та характеристика ІТ права. Сфера його застосування.
2. Засади ІТ права.
3. Поняття мережі Інтернет та цифрового середовища.
4. Інтернет – сайт як об'єкт ІТ права.
5. Поняття, ознаки елементи правовідносин у цифровому середовищі.

6. Види правовідносин, які виникають між учасниками у цифровому середовищі.
7. Порядок надання телекомунікаційних послуг.
8. Поняття, ознаки та характеристика електронного документа.
9. Правове регулювання електронних документів.
10. Види електронних документів.
11. Електронний документообіг: поняття, ознаки, суб'єкти, сфера застосування, умови функціонування.
12. Порядок відправлення, передавання та одержання електронних документів.
13. Електронний цифровий підпис: поняття, види, значення, сфера застосування.
14. Поняття електронної комерції та електронної торгівлі.
15. Види електронної комерції.
16. Функції електронної комерції.
17. Правове регулювання електронної комерції.
18. Поняття та характеристика електронного правочину: предмет, сторони, особливості.
19. Смарт-контракти. Порядок укладення та виконання електронних правочинів.
20. Правове регулювання електронних грошей в Україні та ЄС.
21. Поняття та ознаки електронних грошей, їх значення та правова природа.
22. Види електронних грошей.
23. Порядок емісії електронних грошей. Викуп та погашення електронних грошей.
24. Охорона авторських і суміжних прав у цифровому середовищі: основні засади та правове регулювання в Україні та ЄС.
25. Особливості розповсюдження та використання об'єктів авторського і суміжних прав у цифровому середовищі.
26. Технічні засоби захисту авторських і суміжних прав.
27. Роль та функції постачальників Інтернет-послуг в охороні майнових авторських і суміжних прав.
28. Види порушень авторських і суміжних прав у мережі Інтернет.
29. Порядок і способи захисту авторських і суміжних прав у мережі Інтернет.
30. Процедура TAKE DOWN NOTICE.
31. Використання майнових авторських і суміжних прав на підставі вільних публічних ліцензій.
32. Окремі види вільних публічних ліцензій.
33. Поняття комп'ютерної програми як об'єкта правової охорони, її ознаки.
34. Суб'єкти права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму.
35. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму. Випадки вільного використання комп'ютерної програми.
36. Публічні ліцензії на використання програмного забезпечення: поняття, види, значення, можливості користувачів.
37. Компіляція (база) даних як об'єкт правової охорони.
38. Загальна характеристика комерційних позначень та об'єктів патентного права, які використовуються в мережі Інтернет.
39. Використання комерційних позначень у змісті веб-сайту, у доменних іменах, у сервісі Google Adwords як ключові слова або слова з опису товару або послуги, у товарах, які розміщуються на веб-сайті.
40. Використання об'єктів патентного права у цифровому середовищі.
41. Доменне ім'я: поняття та ознаки.
42. Інтернет-корпорація з призначення доменних імен та номерів (ICANN): характеристика та функції.
43. Адміністрування адресного простору мережі Інтернет в Україні.
44. Правовий статус об'єднання підприємств «Український мережевий інформаційний центр» та ТзОВ «Хостмайстер».

45. Порядок реєстрації доменних імен в домені .UA. Суб'єкти цих відносин (реєстрант, реєстратор, адміністратор).
46. Доменні спори: поняття та види.
47. Єдина політика вирішення спорів про доменні імена.
48. Способи захисту прав на домен.
49. Правові аспекти провадження діяльності у сфері інформаційних технологій.
50. Поняття сфери ІТ послуг.
51. Загальна характеристика суб'єктів сфери ІТ послуг.
52. ІТ компанія, організація її роботи.
53. Договірні відносини у сфері ІТ.
54. Особливості правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. Особливості оподаткування сфери ІТ послуг.
55. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності у цифровому середовищі.
56. Ліцензійний договір.
57. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності в цифровому середовищі.
58. Договори про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
59. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
60. Поняття реклами, її принципи. Правове регулювання. Заборони та обмеження в рекламі.
61. Види реклами. Особливості рекламної діяльності в Інтернеті.
62. Види реклами в Інтернеті (медійна, банерна, контекстна, геоконтекстна).
63. Просування в соціальних мережах.
64. Вірусна реклама. Інші види реклами.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

БАЛИ ЗАРАХУВАННЯ ФОРМАЛЬНОЇ, НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Види наукової та практичної активності здобувачів освіти	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному виданні студентських наукових праць	10
Виступ на Міжнародній, Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді	5
Участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських олімпіад	до 20

Участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу наукових робіт	до 20
Участь у всеукраїнських та міжнародних змаганнях Moot Court	до 20
Участь у роботі юридичної клініки «Ad ASTRA» згідно реєстру клініцистів.	до 10
Участь у правопросвітніх заходах організованих громадськими організаціями в межах національних та міжнародних грантів.	до 5
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 10

Критерії оцінювання

Оцінка в балах за практичні заняття			Оцінка в балах	Оцінка в ЄКТ С	Лінгвістична оцінка	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
1-9	1-10	1-20						1-100
8-9	10	20	90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	зараховано
7	8	16	82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує кейси і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	
5-6	6	12	75-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		

3-4	4	8	66-74	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	
1-2	2	4	60-65	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)	
0-1	1	2	1-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивний)	незараховано

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Законодавство

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Директива Європейського парламенту та Ради 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 року «Про гармонізацію окремих аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_005-01#Text
3. Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку» («Директива про електронну комерцію»): Міжнародний документ від 08.06.2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_224
4. Директива 96/9/ЄС Європейського Парламенту та Ради "Про правовий захист баз даних" від 11 березня 1996 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_241#Text
5. Директива Європейського парламенту та Ради (ЄС) 2016/1148 від 6 липня 2016 року про заходи для високого спільного рівня безпеки мережевих та інформаційних систем на території Союзу. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_013-16#Text
6. Директива Європейського парламенту та Ради 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 року про право слідування на користь автора оригінального твору мистецтва. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-01#Text
7. Директива Європейського парламенту та Ради 2006/115/ЄС від 12 грудня 2006 року про право на надання в прокат і право на надання в позичку та про деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-06#Text
8. Директива Ради 93/98/ЄЕС стосовно уніфікації термінів захисту авторського права і деяких суміжних прав від 29 жовтня 1993 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_434#Text
9. Директива Європейського парламенту та Ради 2009/110/ЄС від 16 вересня 2009 року «Про започаткування та здійснення діяльності установами-емітентами електронних грошей і пруденційний нагляд за нею, про внесення змін до директив 2005/60/ЄС і 2006/48/ЄС та

- про скасування Директиви 2000/46/ЄС». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a18#Text
10. Регламент Європейського парламенту та Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#Text
 11. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
 12. Про авторське право і суміжні права: Закон України 23 грудня 1993 року № 3792-XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
 13. Про державну підтримку розвитку індустрії програмної продукції: Закон України 16 жовтня 2012 року № 5450-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5450-17#top>
 14. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#top>
 15. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
 16. Про електронні документи та електронний документообіг: закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
 17. Про електронні комунікації: Закон України від 16 грудня 2020 року № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>
 18. Про електронну комерцію : закон України 3 вересня 2015 року № 675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#top>
 19. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України від 5 липня 1994 року № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
 20. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
 21. Про інформацію: закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
 22. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закон України від 15 липня 2021 року № 1689-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>
 23. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: закон України від 15 грудня 1993 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
 24. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
 25. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 5 листопада 1997 року № 621/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80#top>
 26. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
 27. Про платіжні послуги: Закон України від 30 червня 2021 року № 1591-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
 28. Про рекламу: Закон України від 3 липня 1996 року № 270/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#top>
 29. Стратегія інформаційної безпеки: затв. Указом Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#n7>
 30. Концепція розвитку електронного урядування в Україні: схвал. розпор. Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%d1%80#text>
 31. Деякі питання електронної взаємодії електронних інформаційних ресурсів: постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 р. № 606 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF#Text>

32. Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: затв. постановою Кабінету міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>
33. Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>
34. Правила забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2006 р. № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2006-%D0%BF#Text>
35. Про затвердження Концепції легалізації програмного забезпечення та боротьби з нелегальним його використанням: розпорядження Кабінету міністрів України від 15 травня 2002 р. N 247-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/247-2002-%D1%80#Text>

Література та інтернет-ресурси

1. Баранов О. А. Інтернет речей (IoT) і блокчейн. *Інформація і право*. 2018. № 1. С. 59-71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2018_1_8
2. Бачинський Т.В., Радейко Р.І. Основи IT-права: навч. посіб. 3-є видання. Юрінком Інтер, 2022, 244 с.
3. Бачинський Т.В., Радейко Р.І. IT-сфера в Україні. Законодавство. Судова практика. Коментар. Юрінком Інтер, 2018. 360 с.
4. Білоус Т. Й. Місце інтернет-відносин у приватно-правовому полі. *Держава та регіони*. Серія : Право. 2019. № 3. С. 55-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drp_2019_3_11
5. Бугера О. І. Законодавче регулювання використання мережі Інтернет для запобігання злочинності: основні проблеми та шляхи їх вирішення. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 1. С. 181-184. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pjuv_2018_1_43
6. Вінник О. Особливості врегулювання конфліктів (спорів) у сфері цифрової економіки та електронного бізнесу. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С.73-82.
7. Гайдур Г. І., Гай Д. О., Алексенко С. О. Методика підвищення захищеності інтернет речей на базі технологій блокчейн. *Сучасний захист інформації*. 2020. № 1. С. 25-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/szi_2020_1_6
8. Головій Л.В., Янчук Ю.В. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері електронної комерції. *ПРАВО. ЛЮДИНА. ДОВКІЛЛЯ*. 2020. № 2. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pravo/article/view/14152>
9. Давидова І. В. Правочини та їх недійсність в інформаційному суспільстві: теорія і практика : монографія. Одеса : Юридична література, 2018. 368 с.
10. Долінська А. Цивільно-правовий статус інтернет-користувача. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія : Юридичні науки. 2019. Вип. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnadpcurn_2019_4_14
11. Зінич Л. В. Перспективи використання технології блокчейн для захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2021. Вип. 55. С. 14-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvchzu_2021_55_4
12. Калішенко Є. Інституційне забезпечення розвитку електронного урядування в Україні. *Право. Людина. Довкілля*. 2020. 11(1). С. 110–117.
13. Ковтуненко К. В., Бут-Гусаїм О. Г. Використання блокчейн-технологій у договірних відносинах міжнародної торгівлі. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 6(1). С. 16-20. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2020_6\(1\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2020_6(1)_5)
14. Костюк П. П. Використання технології блокчейн для забезпечення інформаційної безпеки. *Сучасний захист інформації*. 2020. № 3. С. 22-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/szi_2020_3_5

15. Кравченко О. В., Шаповал О. Б., Небаба Н. О., Ботвінов Р. Г. Блокчейн-технології: стан та перспективи розвитку в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 6(2). С. 267-272. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_6\(2\)_46](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_6(2)_46)
16. Лугіна Н. А., Вартовнік А. М. Блокчейн в Україні: проблеми правового регулювання./ *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2020. № 8(2). С. 74-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2020_8\(2\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2020_8(2)_15)
17. Мічурін Є. О. Приватне ІТ-право : навч. посіб. Харків : Право, 2021. 176 с.
18. Некіт К. Г. Особливості змісту та здійснення права віртуальної власності. *Часопис цивілістики*. 2019. № 32. С. 86-92. URL: <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/article/view/25/33>.
19. Некіт К. Г. Цифрові дані та інформація як об'єкти права власності. *Часопис цивілістики*. 2021. Вип. 42. С.38-43. URL: <https://cutt.ly/g1jsvix>
20. Нікітенко В. О. Біткоїн та блокчейн як нові інноваційно-інформаційні технології та їх функції у сфері фінансових послуг. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2020. № 1. С. 117–122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vbumb_2020_1_21
21. Плаксієнко В. Я., Черненко К. В. Електронний (безпаперовий) документообіг. Електронний цифровий підпис. *Економіка. Управління. Інновації*. Серія : Економічні науки. 2019. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2019_1_9
22. Погрібний Д. І. Тенденції правового забезпечення використання технології блокчейн та віртуальних активів. *Теорія і практика правознавства*. 2020. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2020_2_12
23. Посібник з прав людини для Інтернет-користувачів. Рада Європи. 2020. URL: <https://rm.coe.int/16802e3e96>
24. Прокопець Л. В. Сторцун К. М., Чуса Г. І. Електронний документообіг в Україні. *Економіка та держава*. 2021. № 5. С. 87-9.
25. Сидорець Ю. М., Чемерис О. А. Система електронного документообігу на основі технології блокчейн. *Моделювання та інформаційні технології*. 2019. Вип. 86. С. 77-85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mtit_2019_86_13
26. Тарасенко Л.Л. Інтернет-сайт як об'єкт ІТ-права. *Право України*. 2018. № 1. С. 103-113.
27. Трофименко О. Г. Новації законодавства щодо впровадження електронного врядування. *Правове життя сучасної України* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 вересня 2018 р.) / за ред. Г. О. Ульянової ; уклад.: О. В. Дикий, І. І. Братінов. Одеса : Гельветика, 2018. С. 193–197. URL: <https://hdl.handle.net/11300/21871>
28. Філінович В. В. Кібербезпека та Інтернет речей: правовий аспект. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2020. № 4. С. 122-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2020_4_19
29. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. ІТ-право: теорія та практика : навчальний посібник. Видавництво «Фенікс». 2019. 472 с.
30. Хомко Л. В. Проблемні аспекти врегулювання спорів у сфері електронної комерції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 236-238. URL: http://lsej.org.ua/3_2021/62.pdf
31. Яворська Л.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М., Самагальська Ю.Я. та ін. ІТ ПРАВО. Львів: «Левада», 2017. 470 с.

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

- Інформаційно-пошукова система «Законодавство України». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- Гід з державних послуг. URL: <https://guide.diia.gov.ua/>
- Дія. Державні послуги онлайн. URL: <https://diia.gov.ua/>
- Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
- Портал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/>